

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an : 2 Dolars

Edition spéciale : 3 Dolars

ADRESSE

«İdjtihad» Constantinople

Téléph : 20865

xxviième ANNÉE

1 Avril 1932

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No : 342

ABONNEMAN

Seneliği (24 Nusha) Türkiye

için: 2 1,2, Â'lâ kâğıdı

5 liradır

ADRES

Cıgaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi :

1904 — Genève

Yirmi yedinci sene

1 Nisan 1932

'alemine yayıldı. Şunu i'tiraf mecburiyeti vardır ki, Goethe'nin fikir dünyasına hakkile nüfuz edebilmek için her şeyden evvel bir Alman mütefekkiri olmak lâzımdır. Daha açık bir ifade ile ancak bir Alman mütefekkiri Goethe'nin eserlerindeki terbiye ve felsefe hakikatine vakıf ola bilir.

Avrupa milletleri içinde Goethe'nin hemen bütün eserlerini kendi lisanına nakl etmemişi yok gibidir. Yunan 'ulemasından Hatzopoulos, on iki senelik çetin mesa'iden sonra meşhur « Faust » unu tercüme ede bilmiştir.

Lisbon Darülfünunu Profesörlerinden Ma'arif Nâzırı « Gustavo Gradeiro Ramos » **« Faust hakkında tedkikat »** namında iki cildlik bir eser yazmıştır. Yine Portekiz Profesörlerinden Ferrand d'Almeida ve Gombra Darülfünunu alman institüt müdürü Provenciya, Goethe'nin eserleri üzerinde yaptıkları tedkikata da'ir muhtelif makaleler ve eserler yazmışlardır.

İhtilâlî yetiştirdiği Rus mütefekkirlere « Valarji Bryjussow » **Faust** u ruscaya nakl ettiği gibi Sayetzki, Serwinski, Katschewski namındaki muharrirler dahi Goethe'nin diğer eserlerini ruscaya tercüme hususunda mesa'î sarf etmektedirler. Zâten Rusyada ihtilâlden sonra 1920 senesinde Goethe'nin bütün eserlerini ruscaya nakl ve tercüme vazifesile mükellef olmak üzere 'ilmî bir hey'et teşkil olunmuşdu, bu hey'et hâlâ vazifesine devam etmektedir. Bundan başka bu senelerde Goethe'nin Morphologie, Optique, Philosophie sahalarında yaptığı tedkikata da'ir bir kitab neşr olunmuştur.

Goethe, mevcut eserlerinin verdiği kana'ata göre, da'ima sulh ve intizam içinde yaşamayı seven ve bunu insanlar arasında neşr ve ta'mime

çalışan bir ictimaiyyatçıdır. Eserlerinin birinde « gençliğimden beri anarchie den nefret ederim. » diyen Goethe, ferdlere ve milletlere müsalemeti ve emniyet ve muhabbeti ilhama çalışmış ve hürriyet ve istiklâlî 'âşıkı olarak yaşamıştır. « Yunanilerin memleketi » 'unvanile yazdığı bir kitaptan 100 sene evvelki Yunan istiklâl mücadelesini hararetle ta'kid ettiği anlaşılmaktadır.

Goethe, Almanyanın 36 hükûmete ayrıldığı ve bu hükûmetler arasında gömrük ve idare siyasetinden dolayı mücadele devam ettiği bir zamanda istikbali görerek alman vahdetini istemiştir. Goethe, o zaman bir almanın bu 36 hükûmet arazisi içinde seyahat çantası açılmaksızın seyahat edebilmesini temenni etmişti. Goethe'nin bu temennisi ümid ve tahmin olduğundan daha seri' bir surette inkişaf ve tahakkuk etmiştir.

Alman Hariciyye Nâzırı müteveffa Ştrese-man bir nutkunda demişti ki « Goethe'nin vatani Prusya veya Saksonya-Weimar olmayub bütün Almanya idi, onda Vatan mefhumu, daha şümulü bir ifade ile, insanlık düşüncesi 'alemine kadar uzanırdı. Goethe milletler arasında müsterek bir harsın yüksek inkişaflarını, insanların yarada bilecekleri en büyük bir sesr olarak te'lekki etmiştir. »

Goethe'nin felsefe, edebiyat, ruhiyyat ve ictimaiyyat müntesibleri için ve daha 'umumî bir ifade ile, harsını yükseltmek isteyen milletler için vâsi' mikyasda ilham menba'ı olan eserlerinin lisanımıza nakli bu günkü mütefekkirlimizin en vatani vazifeleribir. Çok gecikmiş olan bu mühim vazifenin ifası, 'ayni zamanda **Ma'arif Vekâleti** mizin Türk milletlerine karşı bir hars borcudur.

Şehzade Başı 11 - 3 - 932 Salih Şehabeddin

Sihhi sütun

MUHAMMED VE MUSA DİNLERİNİN YEMEYE AİD AKİDELERİ

Geçen gün Romanyanın Köstence sancağı tabiblerinin aylık « conférence » na [*] şu vak'a

[*] Yeni sihiyye kanun ve ta'limatnamelerine nazaren her sancağın koleji mevcuttur. İlmî, iktisadî conférence lar verilir.

İ. T.

zemin olmuşdu. Ser tabib bu müşahedatını diğer etibbanın müşahedatına 'ilâve ederek sancak etibbasına tebliğ etmiştir:

Köstencede sakin bir macar 'a'ilesi hristiyan

dinin fena 'adetlerinden olarak veladeti İsa ya tesadüf eden kânunı evvelin yirminci günü için bir domuz Kurban eder. Sucuk, Şunka ve sa'ireden mezeler yapar. Evvelâ kendisi ve sıra ile bütün 'a'ilesi, No'el bayramı ziyaretine gelen dostları muhtelif günlerde yerler, tam yirmi kişi hastalanır. Hastalık bir gıda'î tesemmüm halinde başlar. Macarın sekiz aylık hamile zevcesinde hastalık başladığı için kadın hastahane vakıtsız çocuğunu doğurur. Hastalık evvelâ iskarlatine benzer bir indifa', mi'de bulantısı, kusmak, şiddetli ishal 'alametleriyle başlayarak hararet artar, kuvvetden düşürür, sonra adelatda takalluslar ve şiddetli ağrılar başlar, takalluslar devam eder, teşennüci nöbetlerde mevcud; ba'zılarının bacakları diğerlerinin kolları, boyun, dil, gözler veca'nâk bir halde takallus eder. Biri 'adeta mevta gibi dik baka kalmışdı. Ba'zılarında adelatı sadriyenin takallusu ile teneffüs güçlüğü vardı. Etibba bu 'alametleri gördükde Trichine den şübhe eder, hınzırın kaburga etleriyle sa'ir ba'zı a'zâsından adela parçaları kesilerek mikroskob aletinde trichine nin mevcudiyeti tahakkuk eder. Macarın sekiz aylık hamile zevcesi vakıtsız hastahane doğurduğu için meşimesi mikroskopla mu'ayene olunur, çocuğa hastalığın geçmediği anlaşılır isede bundan mu'afiyet iddi'a olunamaz; ihtimaldir ki rahmin erkence takallusu sayesinde meşimeye Larvelar ya'ni trichine yavruları girmeden çocuk doğmuştur.

İlk def'a sucukları ve ihtimalki güzel pişmeyen külbasdıları yeyen ev sahib ve sahibesi daha şiddetli hastalanmış öbirleri tuzun te'sirile veya daha ziyade kaynayarak yedikleri için hafif ve fakat yine tehlikeli bir suretdi hastalanmışlardır. Kadında on günden sonra bacaklarında ve karnında Oedemler başlamışdır, hiç birinin bevinde zülâl bulunmamışdır.

Trichine denilen soğulcan kıl gibi ince, erkeği bir buçuk dişisi dört milimetro uzunluğundadır. Domuza ekseriyetle farelerden intikal eder; çünkü başı boş gezen hınzırlar buldukları lâşeleri, pislikleri yer. Tesadüf ettiği fare lâşelerinden trişini alırlar ve ekl edenlere verirler.

Trichine, kisecikleri tekellüs etmeden evvel ya'ni berhayat iken yenirse insanın mi'desinde bir kaç dakikada zarı erir, kise açılır. Serbest kalan hayvancıklar bağırsaklara geçerek ve dahili tabakalarına girerek yavrulamağa başlar, kırk sekiz sa'atde binlerce Larvelar doğurur, bağırsakları tahriş ederek yukarda yazdığımız 'alâmetleri gösterir. Eğer zehirlenen, çabuk kusar ve 'amel ile bu tufeylileri doğurmadan evvel dışarıya atarsa kurtulur, 'aksi takdirde gözle görülemeyen trichine yavruları bağırsaklarda nihayet bulan ve gıdayı vücade sevk eden lenfa ve siyah kan damarları vasıtasile kana karışır, kan bunları bütün vücade yayar, ve adelat arasında yerleşir, yuva yaparlar ve vücade pek vahim 'avarız husule getirirler. Bu suretle zehirlenen kimse iki üç hafta zarfında ölür ve yahud kurtulursa da trichine kiseleri vücade tekellüs edüb kurumadıkca da'ima ağrılar yapar.

«Conférence» ı veren meslekdaşlar, bundan sakınmak için ba'zı tedbirler söylemiş iselerde ben bunun en kısa yolu «Cenabı Musa'nın evamiri 'aşeresine ittiba'en domuz eti yememek» dir cevabını verdim ve müslümanlarda bu sebebden bu hastalığın pek nâdir olduğunu hattâ işildilmediğini 'ilâve etdim.

Bu zehirlenmenin mu'ayyen 'ilacı yokdur. Yalnız «Cyanure d'or» ın siyah kan damarı içine şırınga edilmesinde fa'ide görüldüğünü ba'zı hekimler söylemişler isede benim tecrübeme göre «Cyanure de mercure» daha mü'essirdir, güzel netice vermişdir; fakat pek çabuk davranmak lâzımdır.

Frypaflavine in yevmiye beş centimetre mik'abı siyah kan damarına şırınga edilmesi fa'idelidir. «Tripafilavine» nin günde 5 centimetre mik'abı siyah kan damarına şırınga edilmesi fa'idelidir. Tufeyliyi kanda vehattâ adalat arasında Gonore yi mahv ettiği gibi bunları itlâf edeceğini söylemiş isemde pek geç kaldığından ne netice vereceğini kesdiremeyiz.